

God is altijd groter

Preek over 1 Koningen 4:29

Te lezen: 1 Koningen 4:1-6 en 21-34
Zuilen, 29 juni 1975

Het wordt vandaag een bijzondere preek. Een preek over een koning en zijn ministers en hun beleid. Sommigen van u zullen misschien afkerig denken: Foei! Politiek op de kansel! Het zal ook een preek zijn over bomen, vogels en vissen. Misschien schudt u uw hoofd. Wat een goedkope preek! Heeft een dienaar van God geen waardevoller en geestelijke dingen te vertellen? Mensen, ik kan het ook niet helpen. Het schriftgedeelte dat wij lezen dwingt mij over deze dingen te spreken. In 1 Koningen 4 gaat het over de regering van koning Salomo en over allerlei dat er zijn koninkrijk te beleven viel.

Het koningschap van Salomo is niet alleen maar historie.

Salomo is niet alleen maar een naam uit de geschiedenisboekjes. In de trant van: negenhonderd jaar voor Christus regeerde Salomo over Israël.

Salomo is niet alleen verleden tijd. Hij is ook toekomst. Salomo is een naam om voor later te onthouden. Om te onthouden voor het Koninkrijk van God, dat komt.

Salomo verschijnt in de bijbel als de voorafschaduw van Jezus Christus. In koning Salomo zie je al de trekken van koning Jezus.

Wanneer je leest hoe het toeging in het koninkrijk van Salomo, krijg je inzicht in hoe het leven zal zijn in het rijk waarin Jezus Christus koning zal zijn.

1 Koningen 4 laat heel duidelijk zien, dat politiek, dat werkverdeling, dat bomen en dieren geen ongeestelijke zaken zijn, die buiten het leven met God staan. Al deze zaken horen erbij! Omdat ze horen bij de volheid van het rijk van God.

Over de regering van Salomo lezen we, dat hij koning was over geheel Israël.

Dat is niet zo meer een opmerking in de kantlijn. Dit raakt het hart van de zaak waarom het gaat: Dat Salomo koning was over geheel Israël.

Hoe vaak is Israël niet verdeeld geweest? Tijdens de tocht door de woestijn, in het land Kanaän, waren er telkens onenigheden. Onder Salomo's zoon Rehabeam is Israël zelfs uiteengevallen in tweeën. Het noordelijk tienstammenrijk en het zuidelijk tweestammenrijk. Laat nooit iemand denken dat verdeeldheid alleen maar een kwestie van getallen is. Wanneer u en uw vrouw een diepgaand verschil van mening hebben, is dat niet alleen een zaak van één of twee meningen. Wanneer er zich een kerkscheuring voordoet, kun je niet zeggen: och, een kerk meer of minder.

Eenheid is geen zaak van kwantiteit, maar kwaliteit. In de eenheid gaat het om de kwaliteit van het leven.

Israël is door God uit de volkeren geroepen om een licht te zijn voor de andere volken. Om te leven tot heil van de volkeren.

Een verdeeld Israël is nooit tot heil geweest. Alleen geheel Israël kan tot heil zijn. Dit is geen toevallige woordspeling van de Nederlandse taal: de woordspeling tussen 'geheel' en 'heil'. Ook in het Hebreeuws, de taal van het oude testament, heeft het woordje 'geheel' de betekenis van gaafheid en volkomenheid.

Je kunt het zo stellen: alleen een gaaf Israël, kon in dienst van God de volkerenwereld tot gaafheid brengen. Alleen een geheel Israël kon de wereld tot heil zijn, kon de volkerenwereld tot heelheid brengen.

Hierop wachten de volkeren. Dat Israël tot heelheid zal komen. Amerikanen, Russen en Nederlanders. Egyptenaren, Jordaniërs en Syriërs. Allen wachten er op dat Israël tot heelheid zal komen. In 1948 schonk God de Joden opnieuw het land dat Hij hen had toegezegd. Het Jodendom werd opnieuw tot een volk Israël. Sinds de stichting van de staat Israël is Israël onder de volkeren een bron van verdeeldheid en oorlog geweest. En dat terwijl Israël is geroepen om tot heil der volkeren te leven!

Aan dit opmerkelijk verschijnsel zitten vele kanten. Eén ervan wil ik in verband met i Koningen 4 noemen. Israël is momenteel onder de volkeren een bron van verdeeldheid omdat het zelf verdeeld is. Israël kent streng orthodoxe Joden. En Joden die praktisch atheïst zijn. Haviken en duiven bestrijden elkaar.

Israël is zelf verdeeld. En daarom is het in de volkerenwereld een leven van verdeeldheid. Wanneer Israël tot heelheid zal komen, zal het zijn roeping op aarde kunnen volbrengen. Een gaaf Israël zal de volkerenwereld tot gaafheid brengen. Het ijzeren gordijn en de Berlijnse muur zullen neergehaald worden,

De kloof tussen de rijke en de arme landen al gedicht worden, de angst tussen blanken en zwarten in Afrika zal verdwijnen, wanneer Israël tot heelheid komt. Dan zullen de volkeren heel worden.

We lezen dat Salomo heerser was over al de koninkrijken. Van de rivier de Eufraat tot aan de grens van Egypte. Uit alle volkeren kwamen mensen om de wijsheid van Salomo te horen. De volkeren waren een gaaf geheel omdat Israël één was.

Wij hebben zo onze methoden om tot éénheid te komen. Praten is er één van, wat wordt er gepraat, wat wordt er geconfereerd om verdeeldheid weg te werken.

Praten op zichzelf is goed. Maar praatjes vullen tenslotte geen gaatjes. Een dat dat tussen mensen en volkeren is gevallen, práát je niet vol. Macht en geweld zijn een ander middel. 'Maar je zult doen wat ik zeg!' roept een vader zijn zoon toe. En een vuist die met een klap op tafel komt moet de éénheid in het gezin garanderen.

'Onze vijanden zullen tot andere gedachten komen', roepen de oliesjeiks en draaien de oliekraan dicht, zegt een president en laat een oorlogsvloot opstomen. Zijn macht en geweld middelen om tot éénheid te komen? Salomo was koning over geheel Israël. En de volkeren waren één. En dat terwijl Salomo nooit oorlog voerde!

Onder David wordt de legeroverste Joab als belangrijkste man direct na de koning genoemd. Onder Salomo komt de legeroverste Benanja pas op de vierde plaats!

Israël was één onder Salomo omdat Salomo vervuld was met Gods wijsheid.

Geen rondetafelconferentie en geen wapengekletter brengt mensen tot éénheid.

Eénheid wordt geboren uit de wijsheid die God schenkt.

Er zit een opvallende verbinding tussen de geschiedenis over het Salomo's oordeel in i Koningen 3 en het bericht over Salomo's koningschap.

Nadat Salomo recht heeft gesproken tussen de beide vrouwen die ruzie maakten over een baby, lezen we: 'Toen geheel Israël het oordeel vernam dat de koning het uitgesproken, werden ze met ontzag voor de koning vervuld.

In het volgende vers lezen we: Koning Salomo was koning over geheel Israël. De wijsheid, het oordeel van de koning maakte Israël tot een geheel.

Eens zal Israël zich opnieuw bevinden onder een koning. Het nu nog verdeelde Israël zal zich bekeren en hun Messias als koning aannemen. Als Israël zich buigt onder het Salomo's oordeel van Golgotha, zal het in Christus hun koning zien. En dan zullen de Israëlieten ook elkaar zien. Hierop wachten de volkeren. Onder koning Jezus zal een heel Israël de volkeren tot heelheid brengen.

God is altijd groter dan wij denken of ervaren. Het leven met God heeft iets van de tocht over een weg die zich door het hooggebergte kronkelt: Na iedere bocht ontvouwt zich een nieuw panorama voor je verbaasde ogen. Je kunt nooit zeggen: 'Nu weet ik hoe het landschap eruit ziet'. Achter elke scherpe kromming van de weg ligt weer een nieuwe ontdekking.

Zó is ook het leven met God.

Toen u tot geloof kwam, hebt u ervaren hoe groot de vrede en de vreugde zijn, die God geeft. Maar God is groter! Wanneer u in het geloof verder reist, zult u bij de volgende bocht in uw leven verbaasd staan over Gods grootheid. Toen u ziek was, hebt u ervaren dat God gebeden verhoort en problemen oplost. Maar God is groter dan u Hem toen ervaren hebt! Leef verder en ontdek hoe groot Hij is!

God is altijd groter.

Eén van de dingen die we moeten leren is, dat God óók groter is dan ons hart.

Wij zijn in onze omgang met God vaak zo geconcentreerd op ons hart. Leest u maar eens de teksten van de liederen die wij het liefste zingen, de liederen achteruit de bundel.

'Geef uw tijd niet aan ijdele zorgen;

Help hen, die vielen, breng troost in hun smart.

O, laat uw licht schijnen, blij als de morgen,

Wijs op de Heiland, die rust geeft voor 't hart'.

God geeft rust aan het hart. God heeft het mensenhart uitgekozen als het terrein, waarop Hij zijn liefde uitstalt. Zoals een bloemenkoopman zijn bloemen uitstalt op het plekje dat hij op de markt heeft gehuurd.

God heeft het mensenhart uitgekozen als het terrein waarop Hij zijn grootheid uitvouwt. Maar laten we ons niet vergissen. God is altijd groter! Ook groter dan ons hart. De volheid van zijn macht, majesteit en heerlijkheid past niet op het terrein van

ons hart. God heeft de oppervlakte van de aardbol, Hij heeft de miljarden lichtjaren van het heelal nodig om zijn grootheid uit te kunnen stalen. Zo groot is God!

Hoe groot God is, lezen we in 1 Koningen 4, in een mededeling voer de wijsheid en het begrip van Salomo. We lazen, dat Salomo in de wijsheid die hij van God ontving, drieduizend spreuken en duizendenvijf liederen dichtte. Waarover gaat het in die spreuken en gedichten? Je knippert even verbaasd met je ogen, maar het staat er echt: Salomo sprak in zijn wijsheid over de bomen-van de ceder op de Libanon af tot de hysop toe, die van de muren uitschiet; wat een oog voor het detail! -; hij sprak ook over het vee, het gevogelte, het kruipend gedierte en de vissen.

Valt u dit tegen van koning Salomo? U vindt dit geen onderwerpen om over te spreken voor iemand die de profetische voorafschaduwning is van koning Jezus? Niet geestelijk! Zet u? Bomen, vee, vissen en vogels!

Maar in het Koninkrijk van God is niet alleen plaats voor mensen. Maar ook plaats voor bomen, vee, vogels en vissen. In dit koninkrijk wordt niet alleen zielenheil genoten. Maar ook vreugde beleefd aan de kaarsen in een kastanjeboom, en het lied van een vogel, aan de soepel zwenkingen van een vis in helder water.

Dit alles heeft een plaats in het rijk van God. Zo groot is God! Koning Salomo, als de voorafschaduwning van koning Jezus, was niet alleen koning over mensen. Hij regeerde ook over bomen en koeien en vogels en vissen. Zij horen er ook bij!

De meeste koningen en presidenten regeren alleen over mensen. Hun rijk is een rijk van mensen. Ze denken alleen aan het belang van mensen. Bomen, vogels en vissen worden aan menselijk belangen opgeofferd.

Zo is het niet in het Koninkrijk van God. Dat zie je al bij koning Salomo. In de wijsheid die Salomo van God had ontvangen, sprak Salomo niet alleen recht tussen ruziënde mensen. Hij sprak ook over de bomen, het vee, de vogels en de vissen in zijn koninkrijk. Zo groot was Salomo's wijsheid. Want zo groot was zijn koninkrijk. Want zo groot is God!

Wij lezen in 1 Koningen 4 dat God Salomo een wijsheid en begrip gaf, dat zo wijd was als het zand aan de oever van de zee. Zo wijd als het zand aan de oever van de zee...

Wie weleens op een eenzame plek aan het strand heeft gestaan, en links en rechts langs de vloedlijn heeft gekeken, weet hoe wijd dit is. Zo ver het oog reikt: zand, zand, zand. Een zilveren lint van zand dat zich in de horizon verliest. Zo wijd, zo verreikend was het begrip dat God koning Salomo schonk. Zoals het zand van het strand der zeeën een meetlint vormt dat vele malen de aardbol omspant, zo bezat Salomo een wijsheid die de hele aarde omspande. De wijsheid omspande alles wat God op de aarde heeft gegeven: mensen, bomen, dieren. Wanneer God wijsheid geeft, geeft Hij een wijsheid waarin plaats is voor al Gods schepselen. Voor al zijn gaven.

Je vraagt je onwillekeurig af of veel van wat tegenwoordig wetenschap heeft, wel de naam van wijsheid verdient.

De wetenschap heeft kippenrassen gefokt die alleen eiermachines zijn.

Een goede kennis van mij promoveerde kortgeleden tot doctor in de diergeneeskunde. Hij had een onderzoek verricht naar de vruchtbaarheid bij koeien. Voor hem en zijn wetenschap is een koe alleen interessant wanneer zij vaak kalft. Een koe is een economisch potentieapparaat, wat brengt zij op? Net een fabriek. Knappe koppen zijn zover dat zij kippenvlees buiten een kip kunnen laten groeien. Reageerbuiskippenvlees. We spreken van bio-industrie. Bio-industrie: industrie van en met levende wezens, schepselen. Je vraagt je af: Wat zou koning Salomo hiervan gezegd hebben? Is deze wetenschap nog wel de wijsheid die God geeft? De wijsheid die als het zand aan de over van de zee de gehele aarde en haar volheid omspant? Is deze wetenschap wel de wijsheid die hoort bij het rijk van God? De wijsheid waarover gedacht en gesproken en gereageerd wordt over alles wat God geeft op aarde?

Ik zei het al: Het is vandaag een bijzondere preek. Dat ligt niet aan mij, maar aan het schriftgedeelte. 1 Koningen 4 verruimt het blikveld van ons geloof, van ons eigen kleine hart tot de ruimte van het Koninkrijk van God, waarin mensen, dieren, bomen, waarin heél de schepping het heil van God geniet, het feest van het leven vindt. Is dat geen geweldig vooruitzicht?

Wanneer u met broeder x 's zondags na de dienst onder het genot van een kop koffie een goed gesprek hebt over de kracht, vrede en vreugde van het geloof, mag u zich verheugen op de fijne gesprekken die u in het rijk van God zult hebben over Gods grootheid en liefde.

Wanneer u geniet van de kleuren van een roos, of op een stille zomeravond luistert naar de zang van een merel, mag u zich al vast verheugen op het rijk van God, waarin die roos opnieuw zal bloeien en die merel opnieuw zal zingen, maar dan nog heerlijker, verheerlijkt.

Bid God om een wijsheid en begrip, waarin reeds nu plaats is voor al deze dingen. Bid om een ontvankelijkheid voor de grootheid van God in al zijn gaven.

Een kind van God die dit begrip van God ontvangt geniet dubbel van zijn vakantie. Hij ziet meer van Gods grootheid. Hij vernielt niet de takken die zo hinderlijk hoog over zijn tentje hangen. Hij gooit de resten van de maaltijd niet in een plastic zak uit het autoraam naar buiten.

Aan al deze dingen moet je kinderen van God kunnen herkennen. Aan een wijsheid en een begrip die de volheid van Gods gaven vormt.

Amen.